

Jarosław Tomaszewski

“Dies Akademikus”. Inauguracja roku akademickiego 2017–2018 na Fakultecie Teologicznym imienia Mariano Solera w Montevideo : sprawozdanie

Nurt SVD 51/2 (142), 617-620

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie

Dies Akademikus. Inauguracja roku akademickiego 2017-2018
na Fakultecie Teologicznym imienia Mariano Solera w Montevideo

Jarosław Tomaszewski

merton6@wp.pl

Facultad Teológica de Mariano Soler, Montevideo, Urugwaj

Działalność urugwajskiego Fakultetu Teologicznego imienia Mariano Solera w Montevideo jest niezwykle ważna, również dlatego, iż od wielu lat prowadzona jest ona w społeczeństwie zdominowanym przez zdecydowanie antychrześcijańską ideologię masońską oraz lewicową. Fakultet w swych badaniach teologiczno-filozoficznych, przedsięwzięciach materialnych oraz inicjatywach edukacyjno-społecznych jest instytucją osamotnioną, wspieraną jedynie przez niewielką wspólnotę katolickich biskupów, kapłanów i świeckich, żyjących w państwie nad La Platą. Istnienie tej uczelni konfrontuje się co najwyżej z publiczną obojętnością władz, choć w większości przypadków napotyka na krytykę, nieprzychylną propagandę, utrudnienia ze strony urzędów, a nawet bezpośrednią wrogość aparatu państwowego. Fakultet Teologiczny w Montevideo nie jest więc środowiskiem akademicko silnym i wpływowym, raczej przemilczanym i niewielkim. Pogratulować mu zatem można pewnej konsekwencji i wytrwałości w utrzymywaniu istnienia pomimo zmiennych burz, jakie przetaczały się przez mapę ideologiczną Ameryki Południowej w dwudziestym wieku.

W całym wspomnianym wyżej kontekście warta zauważenia jest inicjatywa podjęta 9 marca 2017 roku przez nowe kierownictwo akademickie Fakultetu, zatytułowana *Dies Akademikus*. Jest to specyficzna, zmodyfikowana forma inauguracji nowego roku akademickiego, który w Urugwaju zaczyna się zawsze – z racji położenia geograficznego kraju – w pierwszych dniach marca. W tym roku po raz pierwszy zrezygnowano ze zwyczajowej akademii z wykładem prowadzonym

przez gremium profesorów i alumnów z różnych lat i pokoleń. Zamiast tego zorganizowano inicjującą wykłady szeroką formę warsztatowo-intelektualną złożoną zarówno z prelekcji, projekcji multimedialnej, jak i z pewnej formy czynnego udziału zgromadzonych na auli uczestników. Celem *Dies Akademikus* w Montevideo była integracja oraz zbliżenie interpersonalne osób, które współtworzą rzeczywistość urugwajskiego Fakultetu Teologicznego.

Wprowadzenia w nowatorską ideę rozpoczynania zajęć akademickich na Fakultecie Teologicznym w Montevideo dokonał nowy sekretarz tej uczelni, pallotyn i zarazem wykładowca katechetyki, Fabian Silveira. W swoim wystąpieniu najpierw podał on specyficzne, szczegółowe dane dotyczące stanu administracyjnego uczelni w początkach roku 2017. Jak zauważył, w progach Fakultetu w nowym semestrze akademickim rozpocznie naukę pięćdziesięciu sześciu studentów, którzy w ogromnej większości przynależą do wspólnot seminaryjnych zakonu salezjanów, międzydiecezjalnego seminarium duchownego *Cristo Rey* w Montevideo oraz – powierzonego formacji moderatorów z Drogi Neokatechumenalnej – diecezjalnego seminarium *Redemptoris Mater*. Wśród alumnów uczelni są również osoby świeckie i jedna siostra zakonna. Studenci trafiają na uczelnię nie tylko z różnych wspólnot lub seminariów, ale pochodzą z wielu krajów: z Paragwaju, Argentyny, Urugwaju, Wietnamu, Indonezji i Burundi. Fabian Silveira wspomniał też o międzynarodowej grupie wykładowców, którzy w nowym roku akademickim będą starać się przekazywać teologiczną i filozoficzną wiedzę studentom. Profesorów Fakultetu jest aktualnie trzydziestu dwóch i jest wśród nich kilkudziesięciu Urugwajczyków, dwóch Argentyńczyków, jeden Włoch i jeden Polak.

Kreśląc w swym wprowadzeniu do *Dies Akademikus* istotę tej inicjatywy, Fabian Silveira odwołał się do dwóch przewodnich wartości spotkania. Przede wszystkim, zainicjowana w dniu 9 marca idea ma służyć interdyscyplinarnej wymianie nauk. Ani teologia chrześcijańska – zdaniem Silveiry – ani chrześcijańska filozofia nie mogą zgodzić się na przebywanie w zamknięciu ideologicznych ograniczeń. W kontekście urugwajskiego konfliktu poglądów, wykluczania chrześcijańskiej opinii z przestrzeni dysputy publicznej i bezkrawawej dyskryminacji katolików w życiu społecznym, ma to swoje znaczenie i przydaje wiele nadziei na przyszłość. Po drugie, Fabian Silveira zauważył ogromną pożyteczność dialogu, dokonującego się we wnętrzu akademickiej wspólnoty katolików. Nie jest to środowisko łatwe. Niekiedy bardzo widoczne są dramatyczne podziały, przebiegające wzdłuż pewnych, obecnych od dawna linii publicznego spierania się w Kościele

katolickim południowoamerykańskiego kontynentu: między konserwatystami w wierze a modernistami, między opcją duchową a teologią wyzwolenia. Wszystkie prądy myślowe, które zdominowały w ubiegłym stuleciu (nieraz konkurując ze sobą aż do budowania podziałów) przestrzeń dyskusyjną w Ameryce Łacińskiej, znajdują swoje odbicie w rozdzwisku pojęciowym i metodycznym, jaki zdaje się trawić i osłabiać akademickie środowisko katolików w ateistycznym Urugwaju. Jeśli Fakultet Teologiczny mógłby służyć za miejsce wewnętrznego porozumienia się katolickich uczonych, *Dies Akademikus* w stu procentach spełniły swoje zadania – konkludował Silveira.

Po wprowadzeniu dokonany przez Fabiana Silveirę swój wykład inauguracyjny rozpoczął Ricardo Ramos, mianowany wraz z początkiem roku 2017 nowym rektorem Fakultetu Teologicznego. Książę rektor przygotował wykład na temat: *Absalom – los colores de un proyecto espiritual*, czyli „Absalom – barwy duchowego projektu” (tłum. własne). Wystąpienie nowego rektora podparte zostało odpowiednią prezentacją slajdów, dzięki którym zebranych słuchaczom prelegent ukazywał bogactwo ikon napisanych w różnych epokach historii chrześcijaństwa, ikon przedstawiających analogię między tragiczną śmiercią syna Dawida – Absaloma a ukrzyżowaniem Chrystusa – Syna Boga Jedynego.

Linia wnioskowania wykładu Ricardo Ramosa szła jakby w kilku kierunkach. Po pierwsze starał się on ukazać dramatyzm sytuacji wewnętrznej Absaloma, potomka Dawida, który podniósł najpierw w swoim sercu, a potem publicznie bunt przeciw własnemu ojcu. W cieniu postawy Absaloma prelegent analizował tak naprawdę cierpliwość ojcowskiego serca Dawida, jego pokorę, wytrwałość, miłosierne poszukiwanie dróg do nawrócenia swego syna – Absalom jest tak dalece zaślepiony żądzą władzy, że nie potrafi już powrócić do jedności z ojcem sam, o własnych siłach. W opozycji do pychy Absaloma, Ricardo Ramos przedstawił pokorę Jezusa w Ewangeliach. Jest bardzo łatwo doszukać się typicznych powiązań między Chrystusem a zbuntowanym Synem Dawida: królewskie pochodzenie, śmierć na drzewie czy miłosierdzie Ojca. Istnieje jednak między tymi postaciami fundamentalna różnica i jest nią właśnie ruch, ustawienie się dwóch synów wobec postaci ojca. W drugiej części wykładu rektor zajął się analizą tej fundamentalnej różnicy, którą oddać można, wskazując przepaść między pychą a pokorą czy buntem a ufnością. W trzeciej i ostatniej części autor wykładu starał się zaproponować audytorium praktyczne wnioski duchowe. Tak więc wystąpienie miało jakby trzy części, a właściwie trzy przestrzenie analityczne: biblijną, chrystologiczną

i duchowo-psychologiczną. W zakończeniu swej prelekcji Ricardo Ramos zaprosił zebranych do pełnego uczestnictwa w warsztatach, mających na celu uwewnętrznienie wysłuchanych treści oraz wspomnianą już przez sekretarza wydziału konieczną i pożyteczną integrację środowiska akademickiego urugwajskich katolików.

Po wysłuchaniu wykładu i po warsztatach integracyjnych zebrani na *Dies Akademikus* udali się do pobliskiego kościoła Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych, aby nowy rok akademicki 2017/2018 zainaugurować również na poziomie liturgicznym, celebrując mszę świętą pod przewodnictwem arcybiskupa Montevideo, a zarazem Wielkiego Kanclerza Fakultetu i wykładowcy historii Kościoła na tej uczelni, kardynała Daniela Sturli SDB. Należy zauważyć na koniec, że pomysł *Dies Akademikus* na Fakultecie Teologicznym Urugwaju już wydał swe pierwsze owoce. Doszło do spotkania i otwartej, pozytywnej integracji – być może pierwszy raz od lat – różnych, nieraz rozdzielonych i szczelnie zamkniętych w swych narożnikach światopoglądowych, środowisk akademickich tego samego Kościoła katolickiego. W niespokojnych czasach epoki nowożytnej to sukces i znak nadziei. Jak zostało to zakomunikowane zgromadzonym, inauguracja roku akademickiego na Fakultecie Teologicznym imienia Mariano Solera w Montevideo, która przybrała kształt idei *Dies Akademikus*, zostanie powtórzona w kolejnych latach.